

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **B.. S. K.**, bývajúcej v B., Ľ. 2, v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Martou Huttovou, advokátkou v Bratislave, Bezekova 13, proti žalovanému **I.. V. K.**, bývajúcemu v B., N. 4, v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. Vojtechom Kubálom, advokátom v Bratislave, Kolárska 4, **o výživné na manželku**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23 C 21/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2012 sp. zn. 4 Co 40/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 22. septembra 2011 č. k. 23 C 21/2011 – 484 v spojení s opravným uznesením zo 16. decembra 2011 č. k. 23 C 21/2011-518 zamietol návrh, ktorým sa žalobkyňa domáhala manželského výživného v sume 1 000 Eur mesačne od podania návrhu a od 1. novembra 2010 v sume 1 500 Eur mesačne a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že základným predpokladom pre určenie vyživovacej povinnosti medzi manželmi v zmysle § 71 ods. 1 Zákona o rodine je, že ich životná úroveň nie je v zásade rovnaká a že jeden z manželov si túto vyživovaciu povinnosť neplní. Vychádzal zo zistení, že účastníci od augusta 2010 bývajú každý osobitne, žalobkyňa v trojizbovom byte v B., na Ľ. ulici a žalovaný spolu s oboma maloletými deťmi mal. K. nar..

X. a mal. R., nar. X. v rodinnom dome v Z. B., ktoré nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov, že žalovaný znášal časť nákladov na bývanie žalobkyne v žalovanom období (jednalo sa o poistné, daň z nehnuteľnosti, poplatky za elektrinu, plyn, rozhlas a televíziu a garáž) a že žalovaný zabezpečoval nielen náklady na bývanie, vrátane hypotekárneho úveru a výdavky na svoje potreby, ale aj všetky výdavky súvisiace so starostlivosťou o maloleté deti. Žalobkyňa mala mesačný príjem v priemere 500 Eur netto a do konca októbra 2010 mala príjem aj z pracovného pomeru v obchodnej spoločnosti v sume 306,92 Eur netto mesačne, pričom v súvislosti so skončením pracovného pomeru jej bolo vyplatené trojmesačné odstupné. Obchodná spoločnosť, v ktorej je žalovaný konateľom a jediným spoločníkom, dosiahla za zdaňovacie obdobie roku 2009 zisk 142 042,58 Eur a v období roku 2010 100 250,78 Eur, pričom žalobca vykazoval zo zamestnaneckého pomeru príjem v sume 268,15 Eur. Z uvedených zistení a po zohľadnení, že žalovaný zabezpečoval v rozhodnom období starostlivosť o domácnosť, vrátane starostlivosti o maloleté deti dospel k záveru, že neexistuje zásadný rozdiel v životnej úrovni žalobkyne a žalovaného. Návrh žalobkyne považoval preto za podaný nedôvodne. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 24. októbra 2012 sp. zn. 4 Co 40/2012 na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. Zmenil ho v časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pojem „v zásade“ rovnaká životná úroveň manželov neznamena mechanickú rovnosť v majetkovej oblasti manželov. Pre záver o životnej úrovni manželov nie sú preto rozhodujúce len ich osobné, príjmové, majetkové pomery, ale aj zvýšené výdavky v súvislosti s namáhavosťou práce manžela, od ktorého sa výživné požaduje (napr. na regeneráciu) a treba prihliadnuť na výdavky spojené so starostlivosťou o maloleté deti a o domácnosť, na neplnenie si vyživovacej povinnosti. Odvolací súd, posudzujúc vec z uvedených hľadísk, považoval skutkové a právne závery prijaté súdom prvého stupňa za správne. Reagujúc na námietky žalobkyne v odvolaní uviedol, že ani po doplnení dokazovania o daňové priznania účastníkov, značné rozdiely v ich príjmoch zistené neboli a že súd prvého stupňa správne prihliadol na to, že starostlivosť o domácnosť, vrátane starostlivosti o deti a výdavky s tým spojené zabezpečoval výlučne žalovaný, čo napokon nebolo sporné a že zvýšené výdavky súvisia aj charakterom práce žalovaného. Dospel (zhodne so súdom prvého stupňa) k záveru, že v konaní nebola preukázaná taká disproporcia životnej úrovne účastníkov, ktorá by odôvodňovala priznanie

žalobkyňou požadovaného výživného. Rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej považoval preto za správny. Zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania odôvodnil tým, že jeden úkon právnej služby (písomné podanie z 27. 4. 2011) nespĺňa náležitosti účelne poskytnutej právnej služby. Priznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanému odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia okresného súdu (nedostatok dôvodov), ktorou vadou napokon trpí i rozsudok krajského súdu. Vytýkala okresnému súdu, že v odôvodnení rozhodnutia neuviedol a ani nevyhodnotil žiaden dôkaz, o ktorý oprel svoje rozhodnutie, keď ustálil, že od júla 2010 až doteraz neexistuje zásadný rozdiel v jej a žalovaného životnej úrovni. Uchýlil sa len k všeobecným nič nehovoriacim frázam, ktoré v dôvodoch rozhodnutia opakoval aj odvolací súd. Dovolanie odôvodnila tiež tým, že konajúce sudy nevyhodnotili dôkazy spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 132 O.s.p. a preto dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a že nesprávne aplikovali ustanovenia § 71 ods. 1 Zákona o rodine.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ho navrhuje ako neprípustné odmietnuť a že žiada priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 O.s.p. Podľa štvrtého odseku § 238 O.s.p. však dovolanie nie je prípustné vo veciach

upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákonom o rodine (vyživovacia povinnosť medzi manželmi); nejde teda o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok teda nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale o taký rozsudok, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd vady takejto povahy v dovolacom konaní nezistil. Prípustnosť dovolania preto nemožno vyvodíť ani z tohto zákonného ustanovenia.

Pokiaľ žalobkyňa namietala nepreskúmateľnosť rozsudkov prvostupňového a odvolacieho súdu, treba uviesť, že okresný súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, čoho sa žalobkyňa domáhala, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, z ktorých dôkazov vychádzal, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané a teda, z akého skutkového stavu veci vychádzal. V súvislosti so záverom o porovnateľnosti životnej úrovne medzi manželmi uviedol, ktoré skutočnosti považoval za určujúce a preto ich zohľadnil a ktoré nie. V odôvodnení jeho rozhodnutia nechýba ani citácia zákonného ustanovenia, podľa ktorého vec právne posúdil a jeho stručný výklad. Podľa odvolacieho súdu odôvodnenie rozsudku okresného súdu preto zodpovedá kritériám uvedeným v § 157 ods. 2 O.s.p. V tejto súvislosti

dovolací súd upozorňuje na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 a II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Napokon treba uviesť, že hoci žalobkyňa aj v odvolaní uvádza nepreskúmateľnosť rozsudku okresného súdu pre nedostatok dôvodov, v jeho III. časti však výslovne namieta, nesprávnosť skutkových zistení, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie a tiež nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, osobitne nesprávny výklad ustanovenia § 71 ods. 1 Zákona o rodine.

Pokiaľ ide o odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní treba uviesť, že nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že dovolací súd sa plne stotožnil so skutkovými aj právnymi dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvého súdu. Napriek tomu, v odôvodnení rozsudku dopĺňa výklad ustanovenia § 71 ods. 1 Zákona o rodine, v ktorom podrobne vysvetľuje ako zákon chápe zmysel pojmu zásadne rovnaká životná úroveň manželov a ktoré skutočnosti, okrem majetkových (finančných) pomerov, sú z tohto pohľadu rozhodujúce. V záverečnej časti rozsudku sa vyjadruje aj k niektorým námietkam žalobkyne uplatneným v odvolaní. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok (v kontexte s dôvodmi rozsudku okresného súdu) spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobkyne.

K námietkam žalobkyne spochybňujúcim úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že tieto námietky bez ďalšieho nespôsobujú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Rovnako ani nesprávne právne posúdenie veci namietané žalobkyňou samo o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobkyne smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 4 O.s.p.) a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5. veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, ktoré pozostávali z odmeny jeho právneho zástupcu za vyjadrenie k dovolaniu, nakoľko ich nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za trovy potrebné na účelné bránenie práva (§ 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5. O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. apríla 2014

JUDr. Daniela Švecová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková